

*М.М. Відякін, аспірант Державної установи
“Інститут економіки та прогнозування”, НАН України, м. Київ*

ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМ СЕРЕДНЬОСТРОКОВИХ ЄВРОНОТ УКРАЇНСЬКИМИ БАНКАМИ

З метою диверсифікації джерел фінансування українські банки з кожним роком застосовують дедалі більше нових інструментів. У 2004-2006 рр. українські банки залучили значні обсяги інвестицій через випуски єврооблігацій (за структурою LPN або нот участі в позиції) та залучення синдикованого кредитування. У лютому 2007 р. ЗАТ “ПриватБанк” провів сек’юритизацію активів і залучив кошти на суму понад 170 млн. дол. США. А в липні 2007 р. ЗАТ “Альфа-Банк” Україна організував програму середньострокових євронот на загальну суму 1 млрд. дол. США та провів два випуски єврооблігацій за такою програмою. Однак світова криза ліквідності на фінансових ринках не дозволила залучити очікувану суму і до початку кризи вдалося отримати з ринку лише 200 млн. дол. США.

Програма середньострокових євронот (від англ. “Euro Medium Term Notes (EMTN) program”) – це механізм залучення фінансування на євrorинку шляхом періодичного випуску боргових цінних паперів (наприклад, євронот або єврооблігацій) у межах заздалегідь визначеної та зареєстрованої програми випуску.

Ринок середньострокових євронот виник у 1980-х роках, коли були впроваджені такі перші програми, незважаючи на суттєві обмеження центральних банків багатьох країн. Середньострокові євроноти випускаються банками та корпораціями відповідно до програми, в якій фіксується загальний опис можливих випусків цінних паперів і максимальний загальний обсяг емісії. У межах програми євроноти (єврооблігації) можуть випускатися в будь-який час, але максимальна сума позики не повинна перевищувати обсяг, обумовлений програмою. Таким чином, емітент отримує постійний доступ до ринку та випускає нові євроноти в міру необхідності залучення нового боргового капіталу.

Середньострокові євроноти, як правило, – незабезпечений фінансовий борговий інструмент, тому кожному випуску євронот призначається відповідний міжнародний кредитний рейтинг від рейтингових агентств, наприклад, Standard and Poor’s, Moody’s або Fitch. Це необхідно для того, щоб інвестори, які купують євроноти при формуванні портфеля цінних паперів, змогли оцінити ризики такої інвестиції.

На відміну від класичної схеми залучення єврооблігаційних позик комерційними банками України, фінансування за програмою середньострокових євронот має свої переваги. Так, при випуску євронот емітент має більшу свободу дій, оскільки програма середньострокових євронот надає можливість проводити емісію будь-коли за сприятливих ринкових умов і в будь-якій формі. Так, випуски можуть різнитися за

валютою, типом процентної ставки, строками обігу, способами сплати купонного доходу, характером емісії, за структурою інструментів, характером розміщення тощо.

На жаль, кризовий стан світового ринку позичкових капіталів, який триває з серпня 2007 року, не дозволяє українським банкам залучати кошти на вигідних умовах з ринку та виходити з випусками єврооблігацій взагалі. Однак у випадку покращення ситуації на міжнародних ринках програми середньострокових євроног, скоріше за все, набудуть свого поширення серед українських комерційних банків.

Відякін, М.М. Використання програм середньострокових євроног українськими банками [Текст] / М.М. Відякін // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (15-16 травня 2008 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2008. – С. 62-63.